

27. oktober 2011

Samlenotat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) den 8. november 2011

- 1) Kommissionens forslag vedr. en afgift på finansielle transaktioner *Side 2*
 - *Præsentation af Kommissionen*
 - KOM(2011) 4594*

- 2) (Evt.) Energibeskatningsdirektivet *Side 8*
 - *Orienterende debat*
 - KOM(2011) 169*

- 3) Opfølgning på Det Europæiske Råd den 23. oktober og topmødet for stats- og regeringschefer den 26. oktober 2011 *Side 17*
 - *Udveksling af synspunkter*
 - KOM-dokument foreligger ikke*

- 4) Opfølgning på G20-topmødet den 3.-4. november 2011 *Side 23*
 - *Udveksling af synspunkter*
 - KOM-dokument foreligger ikke*

- 5) (Evt.) Implementering af Stabilitets- og Vækstpagten - rådsafgørelse om ændring af pålæg til Grækenland *Side 26*
 - *Rådsbeslutning*
 - KOM(2011) 703 final*

- 6) Styrket økonomisk samarbejde – scoreboard til overvågning af makroøkonomiske ubalancer *Side 29*
 - *Rådskonklusioner*
 - KOM(2010) 527*

- 7) Opstartsklimafinansiering – afrapportering fra 2011 *Side 36*
 - *Rådskonklusioner*
 - KOM-dokument foreligger ikke*

Dagsordenspunkt 1: Kommissionens forslag vedr. en afgift på finansielle transaktioner

Resumé

Kommissionen har den 28. september 2011 fremsat forslag til direktiv vedr. en fælles ordning for beskatning af finansielle transaktioner (FTT) i EU. Kommissionen foreslår, at der indenfor et bredt defineret område indføres en afgift på finansielle transaktioner i EU foretaget af finansielle institutioner m.v. Kommissionen ventes på det kommende ECOFIN den 8. november 2011 at præsentere sit forslag. ECOFIN ventes på den baggrund at have en drøftelse om forslaget. Forhandlingsituationen i EU og globalt i spørgsmålet om en afgift på finansielle transaktioner er meget vanskelig. Det vurderes på den baggrund ikke sandsynligt, at forslaget i dets nuværende form, vil kunne samle den påkravede enstemmige opbakning blandt EU-landene i Rådet.

KOM(2011) 594

Baggrund

EU-landene har i flere omgange i lyset af krisen drøftet mulighederne for yderligere beskatning af den finansielle sektor. Særligt har man drøftet mulighederne for beskatning af finansielle transaktioner (Financial Transaction Tax – FTT) og/eller finansielle aktiviteter (Financial Activities Tax - FAT), dvs. lønsum, overskud m.v. i den finansielle sektor. Af konklusionerne fra Det Europæiske Råd i juni 2010, i marts 2011 og senest i oktober 2011 fremgår det, at en global afgift på finansielle transaktioner skal undersøges og udvikles videre. G20-landene drøftede spørgsmålet om en global afgift på finansielle transaktioner i juni 2010. Spørgsmålet vil muligvis også kunne blive rejst på G20-topmødet den 3.-4. november 2011.

Kommissionen har den 28. september 2011 fremsat et forslag om beskatning af finansielle transaktioner i EU. Forslaget medfører en harmonisering af medlemsstaternes afgifter på finansielle transaktioner, bl.a. med det formål at sikre et vel fungerende indre marked. Forslaget fremsættes på baggrund af et ønske fra Kommissionen om at øge koordineringen af nationale ordninger for beskatning af finansielle tjenesteydelser. En øget koordinering heraf vil ifølge Kommissionen bidrage til en styrkelse af det indre marked. Desuden fremhæver Kommissionen vigtigheden af at sikre, at de finansielle institutioner yder et rimeligt bidrag til dækning af omkostningerne forårsaget af den globale økonomiske og finansielle krise, samt at sektoren beskattes på lige fod med andre sektorer. Kommissionen ønsker desuden, at forslaget skal bidrage til at reducere omfanget af de finansielle transaktioner, der ikke vurderes at øge effektiviteten på finansmarkederne.

Kommissionen ventes på ECOFIN den 8. november 2011 at præsentere sit forslag vedr. beskatning af finansielle transaktioner. ECOFIN ventes på den baggrund at have en drøftelse om forslaget. Herefter forventes forhandlingerne, som det er normal procedure, at fortsætte på teknisk niveau.

Indhold

Den foreslåede afgift pålægges som hovedregel finansielle transaktioner, hvor mindst en af deltagerne i transaktionen er en finansiell institution m.v., der er etableret inden for EU. Forslaget omfatter som udgangspunkt alle finansielle transaktioner. Afgiften pålægges bl.a. transaktioner på kapitalmarkedet (aktier og obligationer m.v.), pengemarkedet (med undtagelse af betalingsinstrumenter i form af fx betalingskort m.v.), investeringsbeviser og derivater (optioner, futures, swaps m.v.).

Forslaget undtager dog primærmarkedstransaktioner, dvs. ved udstedelse, tildeling og tegning af aktier i selskaber og andre værdipapirer, der kan sidestilles med aktier i selskaber samt obligationer og andre gældsinstrumenter, herunder beviser for sådanne værdipapirer, som ikke er omfattet af direktivforslaget. Det samme gælder forbrugervendte finansielle aktiviteter, såsom forsikringsaftaler, realkreditlån og forbrugerkreditter m.v. Det bemærkes, at selvom realkreditlån ikke er omfattet ved udstedelsen af obligationerne, vil efterfølgende handel med realkreditobligationer være omfattet af afgiften. Derudover undtages transaktioner med Den Europæiske Centralbank, medlemslandenes centralbanker, EU samt en række af EU's institutioner.

Anvendelsesområdet omfatter køb og salg, samt øvrige aftaler om indgåelse af finansielle forpligtelser, der indebærer en overførsel af kreditrisiko mellem transaktionsparterne. Når finansielle instrumenter, der er afgiftspligtige ved køb og salg, er genstand for en overførsel mellem enheder i en koncern, skal denne overførsel ligeledes beskattes ifølge forslaget, selvom der ikke er tale om køb og salg. Ved indgåelse af derivataftaler, der indebærer, at en række øvrige finansielle instrumenter stilles til rådighed for parterne, er det ikke alene derivataftalen, der omfattes af afgiften, men også de øvrige finansielle instrumenter pålægges afgiften.

Begrebet "*finansielle institutioner*" dækker over en bred vifte af finansielle enheder, herunder bl.a. pengeinstitutter og andre kreditinstitutter, forsikrings- og genforsikringsselskaber, investeringsselskaber og investeringsforeninger, pensionsfonde, arbejdsmarkedsrelaterede pensionskasser, børser og andre organiserede markeder. Endvidere vil også andre aktører, der i væsentligt omfang udfører bestemte finansielle aktiviteter, kunne falde ind under begrebet finansiell institution. En række finansielle institutioner er specifikt undtaget fra begrebet. Det drejer sig om Den Europæiske Finansielle Stabilitetsfacilitet (EFSF), internationale finansielle institutioner, centrale modparter, dvs. clearingscentraler og lignende. Afgiften pålægges bruttotransaktioner.

Forslaget fastlægger afgiftens territoriale rækkevidde og medlemsstaternes beskatningsrettigheder på basis af det såkaldte residensprincip. For således at kunne pålægge afgiften skal mindst en af de finansielle institutioner, der er part i transaktionen, være hjemmehørende i et medlemsland. Kommissionen foreslår en minimumsharmonisering af afgiften, hvilket indebærer, at medlemslandene selv kan fastsætte det nationale afgiftsniveau. Minimumssatsen er 0,1 pct. af handels-

værdien for alle finansielle transaktioner bortset fra handel med derivater, hvor minimumssatsen er 0,01 pct. af værdien af de underliggende aktiver.

Direktivforslaget medfører, at medlemsstaterne skal ophæve eventuelle nationale regler om skatter og afgifter på finansielle transaktioner samt fremover undlade at indføre nye skatter og afgifter af sådan karakter. Kommissionen lægger op til, at afgiften implementeres i medlemsstaternes love og administrative bestemmelser senest den 31. december 2013 med virkning fra 1. januar 2014.

Hjemmelsgrundlag

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 113. Det betyder, at forslaget skal vedtages med enstemmighed i Rådet efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører i direktivforslaget, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formålet med den foreslåede afgift er ifølge Kommissionen at sikre, at de finansielle institutioner m.v. bidrager til dækningen af de omkostninger, den globale økonomiske og finansielle krise har påført de offentlige finanser. Desuden har afgiften til formål at harmonisere medlemsstaternes hidtil ukoordinerede nationale skattemæssige tiltag, der fragmenterer og konkurrenceforvrider den finansielle sektor og dermed hæmmer funktionaliteten af det indre marked.

Kommissionen anfører, at, med et harmoniseret regelsæt til beskatning af finansielle transaktioner neutraliseres risikoen for, at uni- og bilaterale skattemæssige tiltag eller mangel på samme vil medføre potentielle dobbeltbeskatnings- og dobbelt ikke-beskatningssituationer for de finansielle institutioner m.v. En manglende harmonisering på området kan således medføre skattemotiverede flytninger i den finansielle sektor inden for EU.

Målsætningen om et smidigt og funktionelt indre marked kan ifølge Kommissionen ikke opnås på baggrund af medlemsstaternes ukoordinerede nationale skattemæssige tiltag. Målsætningen om et smidigt funktionelt indre marked kan i praksis heller ikke opnås på baggrund af medlemsstaternes dobbeltbeskatningsoverenskomster, da det europæiske netværk af overenskomster ikke er fuldstændigt. En fuldstændiggørelse af netværket vil, om muligt, ikke være realistisk på kort sigt.

Kommissionen vurderer således, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Regeringen er enig i, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal høres i overensstemmelse med proceduren i TEUF artikel 113. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet om forslaget.

Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Danmark har ingen tilsvarende lovgivning. En vedtagelse af direktivforslaget vil kræve indførelse af en ny lov om afgift på finansielle transaktioner. Derudover forventes en vedtagelse af forslaget i den foreliggende form ikke at ville kræve ændringer af gældende dansk lovgivning.

Statsfinansielle konsekvenser

Kommissionens foreløbige skøn er, at det samlede umiddelbare provenu fra afgiften vil udgøre ca. 57 mia. EUR årligt (svarende til ca. 425 mia. kr.). Provenuet vil dog i høj grad afhænge af markedernes reaktioner og risikoen for omgåelse af afgiften, herunder også snyd. Provenuskønnet er derfor meget usikkert, og Kommissionen bemærker, at provenuet kan variere fra 16,4 mia. EUR til 400 mia. EUR afhængigt af antagelser om grundlagets følsomhed, den præcise udformning og afgrænsning af base og satser m.v.

For Danmark skønnes en afgift på finansielle transaktioner at medføre et umiddelbart merprovenu. Størrelsen af provenuet er usikkert, og vil afhænge af en række faktorer og antagelser om bl.a. den forventede udflytning af finansiell aktivitet, overvæltning af afgiften og de finansielle markeders reaktion m.v. En afgift på finansielle transaktioner vil givetvist medføre øgede handelsomkostninger for forbrugerne af de finansielle ydelser. De øgede omkostninger for forbrugerne af de finansielle ydelser vil reducere grundlaget for en række andre skatter og afgifter, herunder aktieavancebeskatningen, pensionsafkastbeskatningen og pensionsbeskatningen m.v. Afgiften vil derfor givetvist medføre et mindre provenu fra de berørte skatter, hvilket vil reducere det samlede forventede provenu fra afgiften. For handel med statspapirer er der isoleret set en sandsynlighed for, at provenuet af afgiften bliver væsentligt reduceret, da statens finansieringsomkostninger må forventes at stige som følge af potentielt mindre likviditet på statspapirmarkedene som en konsekvens af afgiften.

Kommissionen ventes at fremsætte særskilte supplerende forslag til, hvordan afgiften kan benyttes som en indtægtskilde for EU's budget og erstatte nogle af dets nuværende egne indtægter, der stammer fra de nationale budgetter, jf. Kommissionens tidligere udspil til den næste flerårige finansielle ramme for 2014-2020. Dette vil givetvist kunne få statsfinansielle konsekvenser for Danmark, men da dette ikke er en del af det foreliggende forslag til beskatning af finansielle transaktioner, vil det ikke blive kommenteret yderligere her.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Samlet er den umiddelbare vurdering, at direktivforslaget på længere sigt vil have en negativ virkning på BNP-vækst og beskæftigelse. Forslaget vil derfor på længere sigt have negative samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark. Størrelsen heraf afhænger af en række usikre faktorer, herunder risikoen for udflytning af finansiell aktivitet og dermed faldende omsætning på de finansielle markeder, re-

duktion af andre skatte- og afgiftsgrundlag m.v. Omfanget af disse risici er usikker og vil afhænge af en række antagelser.

Høring

Kommissionens forslag blev udsendt i ekstern høring den 8. oktober 2011 med høringsfrist den 28. oktober 2011.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Den konkrete sag er ikke tidligere blevet forelagt Folketingets Europaudvalg. Der henvises i øvrigt til grund- og nærhedsnotat om forslaget, som aktuelt er under udarbejdelse.

EU-landene har i lyset af krisen i ECOFIN i flere omgange drøftet mulighederne for yderligere beskatning af den finansielle sektor. Der henvises til samlenotater oversendt til Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN den 8. juni, 7. september 2010, 19. oktober 2010 og 7. december 2010 samt ECOFIN den 17. maj 2011.

Holdning

Dansk holdning

Regeringen finder det positivt, at Kommissionen har fremsat et konkret forslag til beskatning af finansielle transaktioner m.v. på EU-niveau, som gør det muligt at komme videre med sagen på et mere konkret grundlag end hidtil.

Forslaget har pga. den bredt definerede base tilsyneladende et betydeligt provenupotentiale. Forslaget medfører imidlertid også en række udfordringer i forhold til risikoen for, at finansiell aktivitet flytter til lande udenfor EU. Regeringen vurderer, at disse udfordringer forudsætter en global afgift på finansielle transaktioner.

Regeringen mener, at EU bør gå forrest i de internationale drøftelser om indførelsen af en global afgift på finansielle transaktioner, der vurderes at være den eneste løsning, som i tilstrækkeligt omfang kan sikre robuste løsninger på udfordringerne ved en afgift på finansielle transaktioner.

Regeringen støtter på denne baggrund ikke, at der indføres en afgift alene i EU eller i nogen anden europæisk form, og støtter ikke dansk deltagelse, hvis der indføres en afgift på finansielle transaktioner i en gruppe af EU-lande.

Andre landes holdning

Forhandlingssituationen i EU og globalt i spørgsmålet om en afgift på finansielle transaktioner er præget af modsatrettede synspunkter.

En række EU-lande støtter en afgift på finansielle transaktioner. EU-lande som ønsker eller kan acceptere en afgift, adskiller sig imidlertid i deres syn på, hvorvidt en sådan afgift kræver en globalt koordineret tilgang, eller kan indføres alene i EU. Kommissionen vurderer fortsat, at den foretrukne løsning er en globalt koordine-

ret afgift for at minimere risikoen for kapitaludflytning, men har gjort det klart, at man ønsker først at indføre skatten på europæisk niveau og sidenhen på globalt niveau. Alle EU-lande, som ser positivt på forslaget, vurderes på linje med Kommissionen klart at foretrække en globalt koordineret tilgang i sagen, især på grund af risikoen for kapital- og transaktionsudflytning.

Andre lande er skeptiske eller helt afvisende overfor indførelsen af en afgift på finansielle transaktioner. Det vurderes på den baggrund ikke sandsynligt, at forslaget i dets nuværende form, som det vil være påkrævet, vil kunne samle enstemmig opbakning blandt EU-landene i Rådet.

På globalt plan, herunder i G20, vurderes der overvejende at være modstand mod en afgift på finansielle transaktioner.

Dagsordenspunkt 2: (Evt.) Energibeskatningsdirektivet

Resumé

ECOFIN ventes den 8. november 2011 at drøfte forslaget om revision af energibeskatningsdirektivet. Forslaget skal sikre en mere rationel og målrettet energibeskatning, som kan være et centralt instrument til opfyldelse af EU's klima- og energimål, samt være et effektivt supplement til EU's CO₂-kvotesystem. Forslaget indebærer bl.a., 1) at alle energiarter beskattes med en energiafgift, der beregnes efter energiindholdet, og en CO₂-afgift, der beregnes efter CO₂-indholdet; 2) bedre koordinering med EU's kvotesystem; 3) øgede minimumssatser; og 4) ens afgiftsbelastning på ensartede energiprodukter, også når nationale afgifter overstiger minimumssatserne. Dermed ligger forslaget tæt op ad den danske energiafgiftsstruktur. Forslaget flugter endvidere godt med Danmarks energi- og klimapolitiske mål, og da Danmark generelt har relativt høje energiafgifter, vurderes Danmark at have en væsentlig interesse i, at forslaget vedtages.

KOM(2011) 169

Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2011) 169 af 13. april 2011 fremsendt forslag til Rådets direktiv om ændring af EU's energibeskatningsdirektiv (2003/96/EF) om beskatning af energiprodukter og elektricitet.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at EU har vedtaget en række ambitiøse og bindende klima- og energimål for perioden frem til 2020. Energiafgifterne er et af de instrumenter, som medlemsstaterne råder over til virkeliggørelse af disse mål, og en tilpasning af energibeskatningen vil kunne forbedre incitamenterne til opnåelse af disse mål. I 2008 opfordrede Det Europæiske Råd derfor Kommissionen til at fremsætte forslag om en revision af energibeskatningsdirektivet.

Det nuværende energibeskatningsdirektiv fastlægger minimumssatser for beskatningen af energiprodukter (kul, olie, gas og biobrændsler), der anvendes som motorbrændstof eller som brændsel til opvarmning, og for elektricitet. Biomasse, som f.eks. halm og træ, er ikke omfattet af direktivets anvendelsesområde, og kan beskattes eller fritages efter nationale regler.

Kommissionens direktivforslag adresserer en række problemer med det gældende energibeskatningsdirektiv.

For det første afspejler de nuværende minimumsafgifter ikke energiprodukternes energi eller CO₂-indhold. Det fører til fordrejninger på markedet for energiprodukter og har medført incitament, som er i strid med EU's klima og energimål. Eksempelvis beskattes kul, som har et højt CO₂-indhold, lavere end naturgas og fyringsolie, målt i forhold til CO₂-udledninger. Det giver incitament til at bruge kul frem for energikilder, der giver mindre CO₂-udledninger. Hertil kommer, at de nuværende minimumssatser ikke er neutrale i forhold til energiprodukternes energiindhold. Fyringsolie har således en minimumsafgift, som er højere pr. GJ energi end minimumsafgiften for kul og naturgas. Det begunstiger forbruget af kul og naturgas i forhold til fyringsolie.

Med hensyn til motorbrændstoffer diskriminerer de nuværende minimumsafgifter mellem diesel og benzin. Minimumsafgifterne er højere for benzin, og giver incitamenter til brug af diesel, som er langt større end den naturlige fordel, som diesel har som følge af det højere energiindhold pr. liter. De nuværende minimumsafgifter, som er fastsat pr. liter, diskriminerer også mellem biobrændstoffer og konventionelle brændstoffer. Det skyldes, at minimumssatserne ikke tager hensyn til, at biobrændstoffer har et lavere energi- og CO₂-indhold end de konventionelle brændstoffer pr. liter, hvilket medfører, at ethanol er det hårdest beskattede motorbrændstof – målt i forhold til energi- og CO₂-indhold. Der kan p.t. kun korrigeres for dette gennem besværlige statsstøttegodkendelser.

Hertil kommer, at det nuværende energibeskatningsdirektiv ikke er koordineret med EU's CO₂-kvotesystem. Det har givet anledning til, at visse sektorer udsættes for dobbeltregulering, dvs. kvoter og afgifter, medens andre fritages for både kvoter og afgifter.

Indhold

Kommissionens forslag til ændring af energibeskatningsdirektivet indeholder følgende hovedelementer:

1. opdeling af den nuværende minimumsafgift i en CO₂-komponent og en energikomponent;
2. bedre koordinering mellem EU's energibeskatningsdirektiv og direktivet om EU's kvotehandelsystem (2003/87/EF);
3. øgede minimumsafgifter for en række energiprodukter;
4. ens afgiftsbelastning på ensartede energiprodukter (efter energi- og CO₂-indhold), selv når nationale afgifter ligger over EU's minimumssatser;
5. diverse øvrige ændringer bl.a. vedr. elektricitet, der tilføres skibe i havn samt mineralogiske processer.

Ændringerne foreslås at træde i kraft fra 1. januar 2013 med undtagelse af en gradvis indfasning af de nye minimumsafgifter for motorbrændstoffer frem til 2018. Ligestilling af afgiftsbelastningen på benzin og diesel (jf. pkt. 4) – også for nationale satser over minimumssatserne – indfases desuden gradvist frem til 2023 for motorbrændstoffer. Der foreslås overgangsordninger med forlængede frister for en række af de nye medlemslande¹

1. Opdeling af den nuværende minimumsafgift i en CO₂ komponent og en energikomponent

Kommissionens forslag indebærer en opdeling af den nuværende minimumsenergiavgift (pr. liter) i:

1. en CO₂-komponent baseret på energiprodukternes CO₂-udledninger (ton CO₂)

¹ Det foreslås, at Bulgarien, Tjekkiet, Estland, Letland, Litauen, Ungarn, Polen, Rumænien og Slovakiet får en overgangsperiode for efterlevelse af minimumsafgifterne frem til januar 2021.

2. en energikomponent baseret på produkternes energiindhold (GJ).

CO2-komponenten baseres på energiprodukternes CO2-emissioner med en sats på 20 euro pr. ton CO2 (150 kr. pr. ton CO2), uanset energiproduktets art. Den CO2-relaterede del af beskatningen vil være nul for alle biobrændstoffer og biobrændsler (der opfylder bæredygtighedskriterierne), idet de anses for at være CO2-neutrale. Det vil give biobrændslerne og biobrændstofferne en naturlig fordel.

Indførelsen af et fuldstændigt konsistent prissignal i forbindelse med CO2-emissioner uden for kvotesektoren er centralt i Kommissionens forslag. Således lukkes en række afgiftsundtagelser og lempelser, som gør det muligt at omgå beskatning i det nuværende direktiv. Eksempelvis gives der ikke – som for energiafgifterne – mulighed for at reducere CO2-afgiften for mindre kraftvarmeværker uden for kvotesektoren eller for landbruget.

For så vidt angår elektricitet, vil brændsel til fremstilling af el enten være omfattet af CO2-kvotestystemet eller af CO2-afgifterne. Det sidste vil være tilfældet for de små værker, der er uden for kvotesektoren. På denne måde vil elprisen indeholde en indirekte kvote- eller CO2-afgiftsbelastning.

Minimumssatserne for CO2-komponenten foreslås undersøgt i lyset af udviklingen i markedsprisen for emissionskvoter hvert femte år i forbindelse med, at Kommissionen forelægger Rådet en rapport om anvendelsen af energibeskatningsdirektivet.

En række af de østeuropæiske medlemsstater får overgangsperioder indtil 2021 med hensyn til indførelse af CO2-afgifter. Hvis EU beslutter sig for yderligere reduktioner i drivhusgasemissionerne i tiden frem til 2020, vil Kommissionen undersøge om overgangsperioderne er hensigtsmæssige, og om der skal foreslås forkortelser af overgangsperioderne eller ændringer i CO2-afgiften.

Energikomponenten baseres på energiprodukternes energiindhold målt i GJ, således at der bliver et incitament til at spare energi. Samtidig sikres, at beskatningen vil være neutral overfor valget mellem forskellige brændsler. Denne fremgangsmåde vil udligne en ubalance i de gældende minimumssatser til fordel for biobrændstoffer og biobrændsler, som har et lavere energiindhold end konventionelle brændsler.

For opvarmningsbrændsel anvendes den nuværende minimumssats for elektricitet på 0,15 euro pr. GJ (1,125 kr. pr. GJ) på alle energiprodukter, der anvendes til opvarmning. Herved opnås samme satser for ensartede energianvendelser.

For motorbrændstoffer, herunder biobrændstoffer, fastsættes minimumssatsen til 9,6 euro pr. GJ (72 kr. pr. GJ) i 2018, svarende til det nuværende afgiftsniveau for benzin. Der foreslås en gradvis forhøjelse af minimumsafgiften (pr. GJ) for diesel op til det nuværende niveau for minimumsafgiften for benzin fra 2013 til 2018, jf.

tabel 1. På grund af højere energi- og CO₂-indhold i diesel vil minimumsafgiften pr. liter blive højere for diesel end benzin i 2018.

Tabel 1

Ændring af minimumsafgifterne for motorbrændstofferne

	Det nuværende direktiv	Kommissionens forslag		
	2011	2013	2015	2018
Energiafgift (EUR pr. GJ)				
Benzin	-	9,6	9,6	9,6
Diesel	-	8,2	8,8	9,6
CO₂ – afgift (EUR pr. ton CO₂)				
Benzin	-	20	20	20
Diesel	-	20	20	20
Total (EUR pr. 1000 liter)				
Benzin	359	359	359	359
Diesel	330	340	362	390

For så vidt angår landbrugssektoren indebærer forslaget, at muligheden for at give hel eller delvis afgiftsfritagelse for sektorens energiforbrug ophæves. Men der indføres en mulighed for, at der kan gives afgiftslempelse for energiafgiftselementet, hvis de begunstige bliver omfattet af ordninger, som fører til øget energieffektivitet, der stort set svarer til det, der ville være opnået, hvis EU's minimumssatser havde været gældende.

Minimumssatserne for energikomponenten af afgifterne foreslås reguleret hvert tredje år efter det harmoniserede forbrugerprisindeks.

2. bedre koordinering mellem EU's energibeskatningsdirektiv og direktivet om EU's kvotehandelsystem (2003/87/EF)

Alle CO₂-emissioner, som er omfattet af EU's CO₂-kvotesystem vil ifølge Kommissionens forslag blive fritaget for CO₂-afgift. Dermed løses det dobbeltreguleringsproblem, som findes i det nuværende direktiv, og der sikres en ensartet belastning af energiforbrug inden for og uden for kvotesektoren. Energiforbrug uden for kvotesektoren pålægges en CO₂-afgift, der svarer til den kvotepris, der betales inden for kvotesektoren.

Ligeledes udformes et bundfradrag i CO₂-afgiften, der afspejler gratiskvoterne til såkaldte carbon leakage virksomheder inden for kvotesektoren. Forslaget indebærer således, at der indføres et obligatorisk bundfradrag i CO₂-afgiften for brændstoffer anvendt i sektorer, der er udsat for såkaldt carbon leakage. Carbon leakage dækker over, at høje afgifter i visse tilfælde alene leder til eksport af miljøproblemer, idet den berørte produktion flytter til lande med mere lempelig regulering. Eksempelvis er nogle bryggerier så små, at de ikke falder ind under kvotedirekti-

vet, men så energiintensive, at de er carbon leakage virksomheder. Sådanne virksomheder vil ifølge forslaget modtage et bundfradrag i CO₂ afgiften.²

3. øgede minimumsafgifter for en række energiprodukter

De nuværende minimumssatser er baseret på mængden af forbrugte energiprodukter (liter) og afspejler således hverken energiprodukternes energiindhold eller CO₂-emissioner.

De nye samlede minimumssatser (pr liter), som fremkommer af summen af de foreslåede minimumsafgifter for hhv. energi- og CO₂-indhold, overstiger imidlertid det nuværende niveau. Stigningen fremkommer hovedsageligt som følge af introduktionen af en minimumsafgift for CO₂-indhold.

4. ens afgiftsbelastning på ensartede energiprodukter (efter energi- og CO₂-indhold), selv når nationale afgifter ligger over EU's minimumssatser

Med de nuværende regler har medlemsstaterne en vis frihed til at fastsætte afgiftsbelastningen på tværs af de forskellige energiprodukter, så længe EU's minimumssatser er opfyldt. Med revisionen af energibeskatningsdirektivet foreslår Kommissionen, at den afgiftsfaktor, der ganges på hhv. CO₂-indhold og energiindhold, skal være ens for forskellige energiprodukter, der anvendes til samme formål – også når der fastsættes nationale satser over minimumssatserne. Det er derfor ikke længere nok kun at overholde minimumssatserne.

Kommissionens forslag medfører betydelige tilpasninger ift. motorbrændstoffer for en række medlemslande, herunder Danmark, der har væsentligt højere nationale afgifter på benzin end på diesel. Forslaget medfører således, at afgiften på diesel skal øges, afgiften på benzin skal reduceres – eller en kombination heraf. Kommissionens forslag indeholder en overgangsperiode for ligestilling af afgiftsbelastningen på benzin og diesel indtil 2023.

5. øvrige ændringer bl.a. vedr. elektricitet, der tilføres skibe i havn, samt mineralogiske processer

Efter det nuværende direktiv fritages elektricitet, der produceres om bord på et fartøj, herunder fartøjer der ligger ved kaj i en havn, fra beskatning. Kommissionens forslag indebærer endvidere, at elektricitet, der føres fra land til skibe ved kaj i en havn, fritages for beskatning for at anspore til, at skibene undlader at producere elektricitet på egne afgiftsfrie brændsler, og i stedet anvender den renere strøm, der kan leveres fra land. Ordningen foreslås i første omgang indført for en otte års periode.

Mineralogiske og metallurgiske processer, som hidtil har været helt uden for direktivet, er fortsat uden for direktivets anvendelsesområde for så vidt angår energiaf-

² Kommissionen har bebudet en rapport, der undersøger risikoen for carbon leakage i landbrugssektoren. Direktivforslaget indebærer, som nævnt, at landbruget ikke længere kan fritages for afgifter, men hvis Kommissionens rapport påviser carbon leakage i landbrugssektoren, vil der blive truffet passende foranstaltninger til, at alle sektorer med risiko for carbon leakage behandles ens.

gifter. Brændsler til de omhandlede processer vil herefter være omfattet af enten CO₂-kvoter eller af en CO₂-afgift.

Hjemmelsgrundlag

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 113 og vil skulle vedtages af Rådet med enstemmighed efter høring af Europa Parlamentet

Nærhedsprincippet

Der er tale om et forslag om ændring af et allerede eksisterende direktiv. Ved det foreslåede direktiv sikres medlemsstaterne fortsat en betydelig grad af fleksibilitet til eksempelvis – som Danmark – at fastsætte afgifter, der overstiger minimumsafgifterne. Kommissionen finder, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Den danske regering er enig heri.

Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentets skal høres i overensstemmelse med proceduren i TEUF artikel 115. Der foreligger endnu ikke en udtalelse.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Gældende dansk lovgivning er i stor udstrækning i overensstemmelse med direktivforslaget. Kommissionens forslag er således på linje med de ændringer, som gennem nogle år er foretaget i de danske energi- og CO₂-afgifter. Der har gennem mange år været en opdeling af energiafgifter i en energiafgift og en CO₂-afgift. Danmark opfylder endvidere allerede de foreslåede minimumssatser. Særligt de danske energiafgifter (pr. GJ) overstiger langt de foreslåede minimumssatser. F.eks. er den danske energiafgift på opvarmningsbrændsler 58,4 kr. pr. GJ, hvilket er mange gange højere end Kommissionens forslag på 1,125 kr. pr. GJ for brændsler.

Danmark har herudover foretaget ændringer, som tager hensyn til samspillet mellem CO₂-afgiften og EU's emissionshandelssystem. Der er således afgiftsfrigørelse for CO₂-afgift af det kvotebelagte energiforbrug til elproduktion og brændsel til proces i industrien m.v. Der er også indført bundfradrag i CO₂ afgiften, som afspejler de gratis kvoter i kvotesystemet, og som har lighedspunkter med Kommissionens foreslåede bundfradrag for carbon leakage virksomheder.

En vedtagelse af direktivforslaget vil dog nødvendiggøre en række justeringer i den danske lovgivning om energibeskatning. F.eks. vil den danske lovgivning vedrørende beskatningen af motorbrændstoffer skulle justeres som følge af tilpasningen af afgiftsbelastningen på diesel og benzin, *jf. afsnittet herunder om konsekvenserne for den danske beskatning af motorbrændstoffer*. Der vil efter en sådan tilpasning ikke være nogen begrundelse for den forhøjede vægtafgift på dieselmotorer (udligningsafgiften), som har haft til formål at modsvare den nuværende afgiftsbesparelse på diesel.

Videre vil forslaget medføre, at den danske CO₂-afgift på brændsler til de kvote-omfattede fjernvarme- og kraftvarmeanlæg ikke længere kan opretholdes, idet Kommissionens forslag indebærer, at der skal gives CO₂-afgiftsfritagelse for dette brændselsforbrug.

Hertil kommer, at de nuværende bundfradrag i CO₂-afgiften, som ydes til gartnerne, ikke vil kunne opretholdes, idet disse ikke er omfattet af de sektorer, som er udsat for carbon leakage. Kommissionens bebudede rapport om risikoen for carbon leakage i landbrugssektoren kan imidlertid muligvis begrunde foranstaltninger, som i et vist omfang kan få betydning for det danske fradrag til gartnerier.

Der vil også kunne blive tale om justeringer i bundfradragene for virksomheder, som er omfattet af CO₂-afgiftslovens procesliste - listen over afgiftspligtige energintensiv produktionsprocesser, der er omfattet af særlig tilbagebetaling under CO₂-afgiftsloven. Herunder skal der justeres i lov om statsstilskud til dækning af udgifter til kuldioxidafgift mv. (aftaleordning), for at energintensiv virksomheder fortsat kan få tilskud i forbindelse med indgåelsen af aftaler om energieffektivisering.

Forslagets konsekvenser for dansk beskatning af motorbrændstoffer

Kommissionens forslag om ens afgiftsbelastning på ensartede energiprodukter – også når de nationale afgifter ligger over EU's minimumssatser – har ikke betydning for den danske beskatning af brændsler, idet de allerede er afgiftsbelagt med samme satser. Forslaget vil imidlertid have væsentlig betydning for Danmarks beskatning af motorbrændstoffer.

Den danske beskatning af motorbrændstoffer er fastsat med samme CO₂-sats for benzin og diesel, men energisatserne er væsentligt højere for benzin end for diesel. Ved de nuværende danske satser (med standard biobrændstofindhold) er dieselsatsen på i alt 290,2 øre pr. liter og benzinsatsen på 424,5 øre pr. liter. Dvs. belastningen af diesel ligger aktuelt knap 30 pct. under afgiftsbelastningen af benzin.

Kommissionens krav om ens afgiftsbelastning kan nås enten ved en opjustering af dieselaafgiften, en nedjustering af benzinaafgiften eller en kombination heraf. Udviklingen i de danske afgiftssatser i 2023, såfremt tilpasningen i dieselaafgiften sker til det nuværende niveau for benzinaafgiften, fremgår af sidste søjle i tabel 2. Den årlige indeksering af de danske satser medfører, at Danmark i 2018 vil leve op til Kommissionens foreslåede minimumssatser for både benzin og diesel.

Hvis dieselsatsen som foreslået af Kommissionen skal være på niveau med benzinsatsen (efter energi- og CO₂-indhold) i 2023, vil den skulle forhøjes til 468,1 øre pr. liter svarende til en stigning fra 2011 til 2023 på 177,9 øre pr. liter. I 2023 vil dieselaafgiften så være 43,6 øre pr. liter højere end benzinsatsen på 424,5 øre pr. liter.

Tabel 2

Udviklingen i afgiften på benzin og diesel (øre pr. liter standard biobrændstof blanding)

	Danske satser	Kommissionens foreslåede satser			Danske satser ved opjustering af dieselaflg. til benzinaflg. ¹
	2011	2013	2015	2018	2023
CO₂-afgift					
Benzin	36	34	34	34	36
Diesel	39	37	37	37	39
Energiafgift					
Benzin	388	233	233	233	388
Diesel	251	219	236	257	429
Total					
I alt benzin	424	267	267	267	424
I alt diesel	290	256	273	294	468

Anm.: Løbende priser. Det bemærkes, at der vil være en mindre afvigelse i Kommissionens minimumssatser, som er angivet i den forrige tabel på grund af, at de danske emissionsfaktorer – CO₂-indholdet i de enkelte energiformer – er lidt højere end dem, som Kommissionen har lagt til grund.

1. Regneeksempel med 2011-priser.

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser

En række elementer i Kommissionens forslag vil have statsfinansielle konsekvenser for Danmark. Såfremt man vælger at opjustere dieselaflgiften til benzinaflgiften i 2023, vil forslaget overordnet set medføre et merprovenu.

Isoleret set vil forhøjelsen af dieselaflgiften medføre en betydelig provenugevinst på i størrelsesordenen 8 mia. kr. i 2023 (i 2023 afgiftsniveau) før tilbageløb og adfærd. Vælges i stedet at reducere benzinaflgiften til dieselaflgiften, skønnes ned-sættelsen at føre til et isoleret mindreprovenu på knap 4 mia. kr. i 2023 før adfærd og tilbageløb.

Udligning af afgifterne på diesel og benzin fjerner begrundelsen for udligningsafgiften på dieselmotorer. En ophævelse af udligningsafgiften på dieselmotorer vil isoleret set medføre et provenutab på ca. 1 ¼ mia. kr., som især vil tilfalde private og varebiler, men må forventes at stige frem mod 2023 grundet en voksende andel af dieselpersonbiler.

Endvidere skal eventuelle kommunaløkonomiske konsekvenser forhandles med de kommunale og regionale parter, hvis man ønsker at undgå prisstigninger på den kollektive trafik.

En evt. forhøjelse af dieselaflgiften vil under alle omstændigheder blive gennemført gradvist, men effekten vil efter overgangsperiodens udløb være betydelig for

de danske vognmænd. Det skal imidlertid ses i sammenhæng med, at implementeringen af revisionen af energibeskatningsdirektivet generelt vil betyde store tilpasninger i dieselaftgiften, som i de fleste medlemsstater ligger væsentligt under benzinsatserne. Forslaget indebærer generelt bedre konkurrencevilkår for dansk erhverv som følge af, at en række EU-lande vil skulle øge deres energiafgifter for at leve op til de foreslåede, forhøjede minimumsafgifter.

Forslaget om at ophæve CO₂-afgiften på fjernvarme- og kraftvarmeværkernes kvoteomfattede brændselsforbrug til varmeproduktion vil medføre et provenutab i størrelsesordenen $\frac{3}{4}$ mia. kr.

Høring

Forslagene har været i høring hos relevante erhvervsorganisationer og myndigheder. Resumé af høringssvar blev oversendt til Folketingets orientering sammen med grundnotat om Kommissionens forslag den 1. juli 2011.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Grundnotat og resumé af høringssvar blev sendt til Folketingets Europaudvalg den 1. juli 2011 til orientering.

Holdning

Dansk holdning

Regeringen støtter overordnet Kommissionens forslag til ændring af EU's energibeskatningsdirektiv. Forslaget flugter med den danske afgiftsstruktur på energiområdet og danske energi- og klimapolitiske mål om bl.a. udbygning af vedvarende energikilder, reduktion af CO₂-udledning og mere effektiv energianvendelse.

Regeringen vil være positiv over for et eventuelt kompromisforslag, der i tilstrækkeligt omfang tilgodeser danske prioriteter i forhold til sikring af en mere målrettet og rationel beskatning af energi, som understøtter EU's og Danmarks energi- og klimapolitiske mål.

Andre landes holdninger

Af de indledende drøftelser af Kommissionens forslag på arbejdsgruppeniveau fremgår, at en række lande af forskellige årsager er skeptiske over for forslaget. Dette skyldes bl.a. forslaget om forøgede minimumsafgifter, især som følge af indførelsen af CO₂-komponenten. Andre lande har angivet, at konsekvenserne af den nye afgiftsstruktur med en energi- og CO₂-komponent skal analyseres nærmere.

Dagsordenspunkt 3: Opfølgning på Det Europæiske Råd den 23. oktober 2011 og topmødet for EU's stats- og regeringschefer den 26. oktober 2011.

Resumé

På ECOFIN den 8. november 2011 ventes en opfølgning på mødet i Det Europæiske Råd (DER) den 23. oktober 2011 samt topmødet for EU's stats- og regeringschefer den 26. oktober 2011. DER 23. oktober 2011 vedrørte bl.a. tiltag der kan styrke vækstpotentialet i EU-landene, herunder navnlig gennem et styrket indre marked, fokus på implementering af det nye og stærkere økonomiske samarbejde samt en drøftelse af samarbejdet mellem det mere formaliserede samarbejde i eurogruppen og EU27. På topmødet 26. oktober 2011 drøftede man som led i en samlet løsning på gældskrisen en plan for rekapitalisering af de største europæiske banker og muligheden for koordinerede nationale bankgarantier. Møderne skal ses i sammenhæng med eurotopmøderne 23. og 26. oktober 2011, som derudover drøftede andre elementer i den samlede respons på gældskrisen, herunder Grækenland, eurolandenes lånefacilitet EFSF og styrkelse af eurosamarbejdet.

Baggrund

Udgangspunktet for Det Europæisk Råds (DER) møde den 23. oktober 2011 og mødet mellem EU27's stats- og regeringschefer 26. oktober 2011 skal ses på baggrund af skærpelsen af den aktuelle gældskrise. Sammen med de ledsagende eurotopmøder samme dage blev der truffet beslutninger om en samlet respons på gældskrisen.

EU27-topmøderne drøftede især spørgsmål vedrørende vækst og økonomisk politik samt behovet for tiltag rettet mod understøttelsen af det finansielle systems sundhed, for at bryde den aktuelle onde cirkel, hvor statsgældskrisen forringer bankernes balancer og øger risikoen for en reduktion af bankernes udlån, hvilket igen kan forstærke de statsfinansielle problemer og de lavere vækstudsigter. EU27-topmøderne endosserede den enighed om tiltag vedr. banker, som blev opnået på ECOFIN 22. oktober 2011, mens eurotopmødet 26. oktober 2011 enedes om øvrige elementer i den samlede respons, herunder en nedskrivning af den græske gæld til private kreditorer, en styrkelse af eurolandenes lånemekanisme EFSF og en styrkelse af samarbejdet og koordineringen af den økonomiske politik mellem eurolandene.

Indhold

Den samlede pakke som respons på gældskrisen, som blev besluttet endeligt på eurotopmødet 26. oktober 2011, indeholder de forventede hovedelementer i form af bankrekapitaliseringer (baseret på konsensus i ECOFIN 22. oktober 2011 og besluttet af EU27's stats- og regeringschefer på mødet umiddelbart inden eurotopmødet) samt styrkelse af EFSF og en nedskrivning af den græske gæld (som blev aftalt blandt eurolandene).

Et vigtigt signal er først og fremmest den fortsatte forpligtelse til at gennemføre de aftalte finanspolitiske konsolideringer og økonomiske reformer i de enkelte EU-lande – såvel eurolande som ikke-eurolande – herunder implementeringen af

de landespecifikke anbefalinger vedtaget efter første runde af det europæiske semester i juni i år og endosseret af DER. Spanien og Italien har desuden fremlagt konkrete konsoliderings- og reformtiltag, som er inkluderet i erklæringen fra eurotopmødet.

Bankrekapitaliseringer

De 70 af de største europæiske banker (ud af de 90 banker, der deltog i sommerens stresstest) er testet med henblik på at opgøre behovet for evt. rekapitaliseringer. Efter opgørelse af bankernes beholdninger af statsobligationer til markedsværdi og med et beståelseskrav i form af en egentlig kernekapital på 9 pct. skønner EBA et samlet behov for ekstra kapital på 106 mia. euro i de deltagende banker. Bankerne vil have frem til udgangen af juni 2012 til at finde den ekstra kapital, enten via de private markeder (frasalg, omstrukturering el. lign.) eller om nødvendigt via statslige rekapitaliseringer (for eurolande evt. via EFSF).

For Danmark identificerer EBA et begrænset rekapitaliseringsbehov på i alt ca. 350 mio. kr. i Nykredit, der vil kunne tilvejebringes ved at tilbageholde overskud o.l.

Der ventes som yderligere skridt for at undgå en kreditklemme desuden arbejdet videre i ECOFIN med mulighederne for om nødvendigt og på baggrund af nationale beslutninger herom at etablere garantiordninger for bankernes finansiering, som skal lette bankernes adgang til likviditet, og som skal være koordinerede, dvs. fastlægges nationalt inden for rammerne af fælles principper.

Tiltagene vedr. den finansielle sektor skal være i overensstemmelse med EU-statsstøttereglerne, herunder principperne bag de gældende (midlertidige) retningslinjer for ekstraordinær støtte til den finansielle sektor.

Styrkelse af eurolandenes lånefacilitet EFSF

EFSF styrkes som ventet ved at give mulighed for at bruge EFSF's ressourcer enten som delvis forsikring til investorer, der køber statsobligationer fra udsatte lande, eller som indskud i særlige investeringsfonde, som sammen med andre investorer skal foretage opkøb af statsobligationer. EFSF-ressourcerne skal således kunne tage det "første tab" på obligationer fra udsatte lande for private investorer, som dermed gives øgede incitamenter til at investere heri.

Med forbehold for investorernes interesse og den konkrete indretning, angiver eurotopmødeerklæringen, at de tilbageværende midler i EFSF (som vurderes at være ca. 260 mia. euro afhængigt af hvordan det nye græske låneprogram finansieres) vil kunne mobilisere 4-5 gange så mange midler i alt. Det er fra eurolandenes side nævnt, at en sådan gearing vil indebære en samlet kapacitet på i alt 1.000 mia. euro.

Eurolandene vil derudover undersøge muligheden for at strække EFSF-midlerne ved at supplere med IMF-midler.

Eurolandene vil operationalisere styrkelsen af EFSF i november med de nødvendige konkrete aftaler.

Låneprogrammet til Grækenland

For så vidt angår Grækenland justeres den obligationsombytning, som blev aftalt på eurotopmødet 21. juli, hvor de private kreditors beholdning af græske statsobligationer ombyttes til nye med lavere rente og længere løbetid. Der har været forhandlinger med IIF (Institute of International Finance), der repræsenterer de største globale banker, og på den baggrund blev det på eurotopmødet konkluderet, at der på frivillig basis sikres en ordening, hvor den nominelle værdi af udestående græsk obligationsgæld halveres. Det vil indebære, at den græske gæld vil nå 120 pct. af BNP i 2020, hvilket er væsentligt mindre end niveauet ellers ville have været. Det ventes, at eurogruppen snarest vil færdiggøre forhandlingerne med de private indehavere af græske statsobligationer, og at obligationsombytningen skal være gennemført i begyndelsen af 2012.

På den baggrund justeres størrelsen på det samlede nye låneprogram til Grækenland for perioden frem til 2014, som ligeledes blev aftalt på eurotopmødet 21. juli. Samlet set vil det nye låneprogram formentlig udgøre 130 mia. euro, inkl. den påkrævede rekapitalisering af de græske banker, frem for de hidtidige 109 mia. euro. Heraf reserveres op til 30 mia. euro som incitamenter til den omtalte obligationsombytning. Formen herpå er ikke nærmere specificeret, men kan f.eks. bestå i midler, der sættes til side som sikkerhed, med henblik på udbetaling til investorerne i tilfælde af en fremtidig græsk betalingsstandsning på de nye obligationer. Det nye låneprogram til Grækenland skal være på plads inden årets udgang.

Grækenland forpligter sig desuden til at bruge 15 mia. euro fra sit privatiseringsprogram til at betale af på sin gæld til EFSF, for at styrke EFSF's udlånskapacitet. Det er derudover aftalt at etablere en mere permanent trojka-tilstedeværelse i Grækenland i stedet for de hidtidige kvartalsvise missioner.

Styrket eurosamarbejde

Der var også enighed mellem eurolandene om en række politiske forpligtelser blandt eurolandene, herunder bl.a. forpligtelsen til at indføre bindende nationale budgetbalanceregler i national lovgivning inden udgangen af 2012, forpligtelse til på forhånd at konsultere de øvrige eurolande om større reformer o.l. For eurolandene i underskudsproceduren gives Kommissionen og Rådet mulighed for at drøfte de nationale finanslove inden vedtagelsen, ligesom Kommissionen løbende vil overvåge budgetgennemførelse og om nødvendigt foreslå ændringer i løbet af året.

Desuden vil der være en mere regelmæssig dialog mellem eurolandenes stats- og regeringschefer på mindst halvårlige eurotopmøder under ledelse af en fast formand (DER-formanden til at begynde med), ligesom eurogruppen (bestående af eurolandenes ECOFIN-ministre) vil blive styrket med fast sekretariatsbistand og evt. en fast fuldtidsformand.

Eurolandene vil derudover på lidt længere sigt styrke det formelle eurosamarbejde for at sikre finanspolitisk disciplin, konvergens og sammenhængskraft i euroområdet. DER-formanden vil fremlægge en foreløbig rapport i december 2011, herunder vurdere evt. behov for traktatændringer. En endelig rapport ventes i marts 2012.

DER-mødet 23. oktober 2011

Udover ovenstående var der på DER-mødet 23. oktober 2011 opnået enighed om en række centrale emner vedr. den økonomiske politik, vækst mv. DER fremhævede således vigtigheden af det fortsatte fokus på konsolideringen af de offentlige finanser og gældsnedbringelse for at sikre holdbare offentlige finanser og genskabe tillid, men lagde også afgørende vægt på, at der på kort sigt skal tages initiativer, der styrker vækstpotentialet i EU-landenes økonomier. DER-konklusionerne fremhævede særligt initiativer vedr. det indre marked, grøn vækst (herunder energieffektivitet) samt forskning og udvikling inden for energiområdet og vil på sit møde i december vurdere fremskridt på dette område.

DER-mødet fremhævede også, at EU med de seneste års initiativer i det økonomiske samarbejde nu vha. reformen af det økonomiske samarbejde ("six-pack") har stærkere værktøjer til at sikre, at de rette foranstaltninger tages for at trække EU ud af krisen. Det gælder vækstfremmende strukturreformer vha. Europa2020 strategien, en bedre sikring af den nødvendige implementering vha. det europæiske semester, en tættere koordinering vha. Europluspagten og en stærkere overvågning og koordinering, så der sikres holdbare offentlige finanser og undgås opbygning af makroøkonomiske ubalancer. DER-konklusionerne fremhævede at EU-landene vil implementere det nye og stærkere økonomiske samarbejde for at sikre, at det fuldt og effektivt anvendes. I den sammenhæng støtter DER-konklusionerne Kommissionens initiativ om at indsætte en kommissær for tættere overvågning og yderligere håndhævelse af det økonomisk-politiske samarbejde.

DER-konklusionerne byder desuden Kommissionens intention om ifm. det næste europæiske semester at fremlægge den årlige vækstundersøgelse i december 2011 velkommen, da det vil give DER mulighed for grundigt at forberede de horisontale fokusområder på sit møde i foråret 2012. Derudover vil DER på mødet i december vende tilbage til temaer for Europluspagten, hvor man også vil drøfte fremskridt vedr. dialogen om skattepolitik. Endelig noterede DER-konklusionerne Kommissionens forslag om en finansiel transaktionsskat.

Endelig fremhævede DER-mødet vigtigheden af arbejdet med at styrke finansiel regulering, herunder allerede vedtagne reformer, men pointerede vigtigheden af et fortsat arbejde med at mindske svaghederne i det finansielle system og undgå fremtidige kriser. DER-konklusionerne opfordrer bl.a. til en hurtig vedtagelse af lovgivningsforslag vedr. bl.a. OTC derivater og indskydergaranti ved udgangen af 2011 og kapitalkrav medio 2012.

Drøftelsen på det kommende ECOFIN

På det kommende ECOFIN ventes drøftelsen især at vedrøre opfølgning på processen vedr. bankrekapitaliseringerne, herunder en drøftelse af det offentliggjorte kapitalbehov og planerne for de konkrete banker, som vil være i dialog med de nationale tilsynsmyndigheder og EBA. Desuden må det forventes, at ECOFIN vil skulle tage hul på det videre arbejdet med koordinerede nationale garantiordninger for bankernes finansiering, herunder drøftelsen af de konkrete fælles principper mv.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant

Nærhedsprincippet

Ikke relevant

Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant

Statsfinansielle konsekvenser

Ikke relevant

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Topmøderne og den samlede pakke af tiltag rettet mod håndtering af gældskrisen, som møderne indgår i forberedelsen af, kan bidrage til at genskabe markedernes tillid til EU-landenes økonomiske politik, kan have positive samfundsøkonomiske konsekvenser i hele EU og dermed også i Danmark.

Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen vedrørende opfølgning på DER den 23. oktober 2011 og mødet mellem EU27's stats- og regeringschefer 26. oktober 2011 har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Sagen vedr. bankrekapitaliseringer mv. er blevet forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering 20. oktober 2011 og 25. oktober 2011.

Holdning

Dansk holdning

Regeringen støtter resultaterne af topmøderne, og ventes at kunne tage opfølgningen herpå til efterretning på det kommende ECOFIN. Regeringen lægger vægt på, at det afgørende ift. at få Europa ud af gældskrisen og ind i en mere positiv udvikling med vækst, jobskabelse og sunde offentlige finanser, er at alle lande gennem-

fører de nødvendige konsoliderings- og reformstrategier, som er en forudsætning for, at den samlede pakke, herunder det styrkede sikkerhedsnet i form af eurolandenes lånemekanismer, får de tilsigtede effekter på den økonomiske og finansielle stabilitet.

Vedr. opfølgningen på den opdaterede stresstest og rekapitalisering af de største europæiske banker støtter Danmark, at evt. statslige kapitalindskud i forlængelse af stresstesten kun bør gennemføres i det omfang, der ikke kan tilvejebringes privat kapital. For så vidt angår eventuelle garantier for bankernes finansiering kan det støttes at arbejde videre med overvejelserne om koordinerede nationale tiltag, om nødvendigt, så længe der bliver tale om tiltag, som de enkelte lande tager stilling til og i givet fald beslutter nationalt på frivillig basis. Det støttes, at enhver form for offentlig støtte til bankerne finder sted inden for de fælles rammer og regler for statsstøtte til den finansielle sektor på tværs af landene. Der lægges vægt på, at tiltag for den finansielle sektor koordineres tæt og i god tid på tværs af alle EU-lande.

Fra dansk side tager man til efterretning, at eurolandene ønsker at styrke rammerne for drøftelserne af den økonomiske politik i eurolandene, idet der fremadrettet arbejdes for at mindske tabet af indflydelse for Danmark, og at fastholde, at EU27-relevante emner drøftes i EU27.

Andre landes holdninger

Der ventes generel støtte til resultaterne af topmøderne, og EU-landene ventes generelt at kunne tage opfølgningen herpå til efterretning på det kommende ECOFIN.

Dagsordenspunkt 4: Opfølgning på G20-topmødet i Cannes den 3.-4. november 2011

Resumé

Der ventes på ECOFIN en opfølgning på G20-topmødet i Cannes den 3.-4. november. Drøftelsen på G20-topmødet ventes især at fokusere på den økonomiske situation, herunder krisehåndteringen i Europa, G20's ramme for stærk, bæredygtig og balanceret vækst samt styrkelse af finansiel regulering og tilsyn. Endvidere ventes G20 at støtte en tilpasning af IMF's lånefaciliteter til håndtering af kortfristede likviditets- og betalingsbalanceproblemer i lande med generelt sunde økonomiske forhold og politikker.

Baggrund og indhold

ECOFIN ventes at følge op på G20-topmødet i Cannes den 3.-4. november 2011. ECOFIN godkendte den 4. oktober den fælles EU-holdning (Terms of Reference, ToR) til G20-mødet for finansministre og centralbankchefer den 14.-15. oktober. ECOFIN's bidrag er indeholdt i EU's holdning til de økonomiske og finansielle emner på G20-topmødet.

Den økonomiske og finansielle situation

Det ventes, at der på G20-topmødet vil være en drøftelse af den aktuelle globale økonomiske og finansielle situation, som ifølge IMF's seneste vurderinger (prognoser og rapporter op til IMF-årsmødet 23.-25. september og G20-topmødet) er i en kritisk fase. IMF peger på, at den globale vækst er blevet svækket og de negative risici er blevet forværret, samt at effektiv håndtering af gældskrisen i Europa og af de finanspolitiske udfordringer i USA er særligt afgørende.

EU's holdning på G20-topmødet ventes at afspejle konklusionerne på DER den 26. oktober vedr. krisehåndteringen i Europa, herunder vedrørende styrkelse af eurolandefaciliteten EFSF, Grækenland, rekapitalisering af europæiske banker m.v.. Endvidere ventes EU at lægge vægt på, at man har vedtaget en større reform af det økonomiske samarbejde, og at man er opsat på at sikre fuld implementering af de nye rammer og regler herfor. Finanspolitisk konsolidering har topprioritet for alle EU-lande, om end tilpasningsbehovet er forskelligt i de enkelte lande. Konsolideringen skal sikre reduktion af landenes budgetunderskud og gældsni-veauer samt understøtte en forbedring af det mellemfristede og langsigtede vækst-potentiale.

G20's ramme for stærk, bæredygtig og balanceret vækst

G20 ventes at nå til enighed om en fælles handlingsplan mhp. at reducere globale ubalancer og sikre stærk, bæredygtig og balanceret vækst. De betydelige betalings-balanceunderskud i bl.a. USA og betydelige betalingsbalanceoverskud i bl.a. Kina er ikke blevet håndteret tilstrækkeligt, og IMF vurderer, at ubalancerne vil stige yderligere hvis ikke G20-landene iværksætter konkrete initiativer. Ubalancerne påvirker stabiliteten af den globale genopretning og fremtidige vækst negativt og risikerer at resultere i store ukontrollerede økonomiske tilpasninger. G20-landenes handlingsplan ventes at omfatte konkrete landespecifikke forpligtelser til finans-,

struktur- og valutakurspolitiske tiltag, som skal bidrage til en rebalancering af den globale efterspørgsel. Fokus ventes især at være på de G20-lande, som vurderes at have særligt store makroøkonomiske ubalancer.

EU ventes at lægge vægt på, at mere konkrete finanspolitiske og strukturelle tiltag er nødvendige for at rebalancere den globale efterspørgsel. G20 må nødvendigvis fokusere på konkrete, landespecifikke forpligtelser, herunder målbare målsætninger og klare tidsrammer for opfyldelse heraf. Lande med store betalingsbalanceunderskud eller -overskud må tage de nødvendige tiltag for at adressere de underliggende interne og eksterne økonomiske ubalancer. Endvidere bør G20-lande med ikke-markedsbaserede valutakursregimer forpligte sig til konkrete og målbare skridt i retning af øget valutakursfleksibilitet. EU vedkender sig sine forpligtelser i forhold til global rebalancering, herunder behovet for finanspolitiske konsolideringer og strukturelle reformer til styrkelse af konkurrenceevne og vækstpotentialer.

Reformer af det internationale monetære system

G20 ventes på topmødet at drøfte en styrkelse af det internationale monetære system, herunder styrkelse af IMF's finansielle og makroøkonomiske overvågning samt fælles rammer for især emerging market landes håndtering af store og omskiftelige udenlandske kapitalindstrømninger. Det er endvidere sandsynligt, at G20 vil støtte en tilpasning af IMF's eksisterende lånefaciliteter til bedre at kunne håndtere eksempelvis kortfristede likviditets- og betalingsbalanceproblemer i lande med generelt sunde økonomiske forhold og politikker, hvis de er forårsaget af forværrede internationale økonomiske og finansielle omstændigheder.

Fra EU's side støttes en styrkelse af IMF's overvågning, herunder især af den finansielle sektor og dens koblinger til realøkonomien. Der lægges vægt på, at G20-landene bør underlægges årlig IMF-overvågning (såkaldte Artikel IV-rapporter) og forpligte sig til offentliggørelse af resultaterne. EU støtter udviklingen af en fælles tilgang til landenes håndtering af store internationale kapitalbevægelser, så man begrænser anvendelsen af forvridende kapitalrestriktioner i enkelte lande. EU er parat til at overveje yderligere tilpasninger af IMF's eksisterende lånefaciliteter til at håndtere kortfristede likviditets- og betalingsbalanceproblemer i lande med generelt sunde økonomiske forhold og politikker.

Finansiel regulering

Der ventes på G20-topmødet en drøftelse af status for styrkelsen af finansiel regulering og tilsyn. Fra EU's side har man lagt vægt på, at reformer af finansiel regulering og tilsyn skal forblive en topprioritet for G20. Der bør sikres fuld implementering af G20's forpligtelser, hvilket indebærer rettidig og konsistent implementering af Basel II og Basel III inden for de internationalt aftalte tidsfrister. Desuden bør der bl.a. sikres internationalt konsistente rammer for systemisk vigtige finansielle institutioner (SIFI), fuld og konsistent implementering af aflønningsprincipper og -standarder i den finansielle sektor.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke været hørt om sagen.

Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Sagen har ikke konsekvenser for dansk ret.

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke direkte samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark. Overordnet ventes G20-arbejdet som helhed at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang det understøtter global økonomisk vækst og finansiell stabilitet.

Høring

Sagen har ikke været i høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Forberedelsen af den fælles EU-holdning (Terms of Reference) til G20-mødet for finansministre og centralbankchefer den 14.-15. oktober 2011 forelagdes Folketingets Europaudvalg til orientering den 30. september 2011 forud for rådsmødet (ECOFIN) den 4. oktober 2011.

Holdning*Foreløbig dansk holdning*

Fra dansk side ventes man at kunne tage opfølgningen på G20-topmødet til efterretning.

Andre landes holdning

Landene ventes generelt at tage opfølgningen på G20-topmødet til efterretning.

**Dagsordenspunkt 5: (Evt.) Implementering af Stabilitets- og Vækstpagten
- rådsafgørelse om ændring af pålæg til Grækenland**

Resumé

ECOFIN ventes på det kommende rådsmøde den 8. november 2011, i lyset af at den græske underskudsreduktion i 2011 ikke følger målene i genopretningsprogrammet, at skulle vedtage en ændring af Grækenlands pålæg under Stabilitets- og Vækstpagten, der senest blev opdateret den 12. juli 2011. Ændringerne specificerer en række yderligere konkrete tiltag, der understøtter konsolideringen i Grækenland på linje med underskudsmålene programmet, således at man kan efterleve en fastholdt frist i 2014 for at bringe underskuddet ned under 3 pct. af BNP.

KOM(2011) 703 final

Baggrund

Den 27. april 2009 vedtog Rådet beslutning om eksistensen af et uforholdsmæssigt stort underskud i Grækenland (Traktatens artikel 126.6) og en henstilling til Grækenland om at korrigere underskuddet senest i 2010 (artikel 126.7). Den 30. november 2009 vedtog Rådet beslutning om, at Grækenland ikke havde taget effektive tiltag til at korrigere underskuddet (artikel 126.8), og den 16. februar 2010 vedtog Rådet beslutning om et pålæg til Grækenland (artikel 126.9) indeholdende en række konkrete konsolideringstiltag, som Grækenland skulle vedtage og implementere for at korrigere underskuddet senest i 2012, hvilket blev fulgt af en rådsbeslutning den 10. maj 2010 om et pålæg til Grækenland med tiltag, der styrkede underskudsreduktionen yderligere.

I takt med at underskudsreduktionen i Grækenlands låneprogram er skredet, dels pga. svag implementering og en dybere recession end ventet, er pålægget til Grækenland af 10. maj 2010 blevet ændret i september 2010, december 2010, marts 2011 og seneste er det blevet omarbejdet den 12. juli 2011.

I pålægget af 12. juli 2011 fremgår det, at Grækenland senest i 2014 skal bringe underskuddet ned under 3 pct. af BNP, og at underskuddet højst må udgøre 8,0 pct. af BNP i 2010, 7,6 pct. 2011, 6,5 pct. 2012, 4,8 pct. 2013 og 2,6 pct. 2014. For at opnå denne underskudsreduktion skal finanspolitikken strammes med mindst 10 pct. af BNP i perioden 2009-14. Pålægget fremlægger en lang række konkrete tiltag, som Grækenland bør gennemføre for at opnå dette.

Indhold

I september 2011 stod det klart, at med uændret politik, og de i 2011 indtil videre implementerede tiltag, så ville Grækenland i 2011 signifikant afvige fra underskuds målet i sit låneprogram. Derfor annoncerede den græske regering i oktober 2011 en række tiltag for at minimere skredet i underskudsreduktionen og fremlagde udkast til en finanslov for 2012, som overholder underskuds målet for 2012.

I lyset af de nye tiltag vurderes det nødvendigt at ændre rådsbeslutningen af 12. juli 2011 om et pålæg til Grækenland, således de nye tiltag fremgår af pålægget samt at underskudsmålene og fristen for underskudsreduktionen overholdes.

Ændringerne til rådsbeslutningen af 12. juli 2011 indeholder en lang række yderligere budgetforbedrende tiltag, som Grækenland skal tage, herunder bl.a. en reduktion af skattefradrag, en permanent ejendomsskat betalt over elektricitetsregningen, lønreduktion for offentligt ansatte, reduktion i pensionsudbetalinger, reformer af offentlige overførsler, lov om fastfrysning af indekseringen af pensionsudbetalinger frem til 2015 og en dialog med arbejdsmarkedets parter mhp. at styrke en mere fleksibel lønfastsættelse.

Derudover fremhæver ændringerne bl.a., at Grækenland skal fremlægge en finanslov for 2012 i overensstemmelse med underskudsmålene i genopretningsprogrammet, at der skal tages tiltag til at styrke effektiviteten og budgetopfølgningen i den offentlige administration, herunder særligt i skatteadministrationen, at der skal offentliggøres en mellemfristet ansættelsesplan i den offentlige sektor med en regel om at 5 fratrædelser afløses af 1 ny ansættelse, at udgifter til sundhed og medicin sænkes og at de offentlige udgifter generelt gennemgås for at finde yderligere sparetiltag.

På ECOFIN-mødet den 8. november ventes en drøftelse af implementeringen af det græske program, herunder de yderligere tiltag, som fremgår af det ændrede pålæg til Grækenland.

Hjemmelsgrundlag

Rådsafgørelsen, der retter pålæg til Grækenland om at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør inden for en given frist, har hjemmel i Traktatens artikel 126(9).

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig i sagen.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sikring af sunde og holdbare offentlige finanser i EU-landene vil bidrage til en gunstig økonomisk udvikling i Europa og derigennem også understøtte vækst og beskæftigelse i Danmark.

Høring

Sagen har ikke været i høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Pakken af rådsafgørelser og –anbefalinger til Grækenland er blevet forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN den 16. februar og 16. marts 2010.

Holdning*Dansk holdning*

Danmark har ifølge den nye Traktat ikke stemmeret i sager vedrørende implementeringen af Stabilitets- og Vækstpagten, når det gælder pagtens gennemførelse over for eurolande. Regeringen støtter imidlertid principielt pålægget til Grækenland og tiltag, der sikrer fuld implementering af pålægget.

Andre landes holdninger

Der ventes bred støtte til tiltag, der sikrer fuld implementering af pålægget.

Dagsordenspunkt 6: Styrket økonomisk samarbejde - scoreboard til overvågning af makroøkonomiske ubalancer

Resumé

ECOFIN godkendte den 4. oktober aftalen om reform af det økonomiske samarbejde, som formelt ventes at træde i kraft ultimo 2011 og i praksis skal implementeres fra 2012. Reformen indebærer bl.a. et nyt samarbejde om forebyggelse og korrektion af makroubalancer, som operationaliseres via en varslingsmekanisme med et 'scoreboard' bestående af et begrænset antal relevante makroøkonomiske indikatorer, som kan give en første indikation af ubalancer, og kan udgøre grundlaget for dybdegående analyser og eventuelle henstillinger om korrektion af ubalancerne. ECOFIN ventes på det kommende møde at vedtage rådskonklusioner om scoreboardet, som udmønter den opnåede enighed i trialogforhandlingerne om indholdet af scoreboardet, og som kommunikerer rammerne for makroubalanceproceduren, som er en integreret del af det europæiske semester fra 2012.

KOM(2010) 527

Der henvises til samlenotat om scoreboardet til overvågning af makroubalancer oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. april 2011. Der henvises yderligere til samlenotater oversendt forud for ECOFIN den 18. maj, 8. juni, 13. juli, 7. september, 19. oktober, 7. december 2010, 18. januar, 15. februar, 15. marts og 17. maj, 20. juni og 4. oktober 2011 og GAC den 12. september 2011 samt grund- og nærhedsnotater om Kommissionens forslag oversendt den 23. november 2010.

Baggrund

Kommissionen fremlagde i september 2010 en række forslag til retsakter, der skal styrke det økonomiske samarbejde i EU, herunder en styrkelse af de finanspolitiske regler i Stabilitets- og Vækstpagten, *et nyt samarbejde om makroøkonomiske ubalancer* samt et direktiv om nationale budgetmæssige rammer. Dette skete i lyset af den globale finansielle og økonomiske krise og indvirkningerne heraf på de offentlige finanser i EU-landene, som identificerede behov for et stærkere EU-samarbejde om den økonomiske politik.

Rådet og Europa-Parlamentet nåede til enighed i trialogforhandlingerne om reform af det økonomiske samarbejde medio september 2011. Europa-Parlamentet stemte og godkendte aftalen ved plenarforsamlingen den 26.-29. september. ECOFIN vedtog aftalen den 4. oktober. DER tiltrådte aftalen på sit møde den 23. oktober. Reformen ventes formelt vedtaget på ECOFIN den 8. november uden forudgående drøftelse. Reformen, herunder også det nye samarbejde om makroubalancer, vil træde i kraft ultimo 2011 og skulle implementeres indenfor rammerne af det europæiske semester fra 2012.

EU-landene er blevet enige om at supplere de finanspolitiske regler i Stabilitets- og Vækstpagten med et nyt samarbejde om at adressere makroøkonomiske ubalancer. Krisen har vist, at en række lande – også lande, der overholdt de grundlæggende regler om underskud på under 3 pct. af BNP mv. – havde opbygget uholdbart store ubalancer i form af overophedede økonomier, vedvarende betalingsba-

lanceunderskud, aktivbobler, høj udlånsvækst i den finansielle sektor mv. Disse ubalancer påvirkede ofte umiddelbart de offentlige finanser positivt i højvækstårene forud for krisen med høj økonomisk aktivitet og faldende ledighed, men resulterede i en uholdbar økonomisk udvikling, der resulterede i stigende ledighed og en kraftig forværring af de offentlige finanser, da økonomierne vendte. Hensigten med det nye samarbejde om en mere systematisk makroøkonomisk overvågning er, at man tidligt i et forløb vil kunne identificere potentielt skadelige interne og eksterne ubalancer og fokusere på forebyggelse og korrektion.

Overvågningen operationaliseres via en varslingsmekanisme med et 'scoreboard' bestående af et begrænset antal relevante makroøkonomiske indikatorer, som kan give en første indikation af ubalancer, og som vil skulle følges op af mere dybdegående analyser og drøftelser. Til disse indikatorer knyttes nærmere fastlagte tærskelværdier, som kan identificere store ubalancer. Denne første indikation på ubalancer skal herefter suppleres af mere dybdegående makroøkonomiske analyser. Der indføres i opfølgningen på de dybdegående analyser en eventuel korrigerende procedure, som skal tilskynde til, at landene tager hånd om uholdbare og potentielt skadelige ubalancer. Landene kan således få henstillinger, og eurolandene kan blive pålagt sanktioner. Rammerne for det nye samarbejde om makroubalancer er formaliseret i forordningen om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer, KOM(2010) 527, der bl.a. vedrører scoreboardet.

Arbejdet med udformningen af scoreboardet er foregået sideløbende med arbejdet med den øvrige del af reformen af det økonomiske samarbejde. ECOFIN traf forud for dialogforhandlingerne med Europa-Parlamentet principbeslutning om indholdet af scoreboardet i april 2011. I opfølgningen på vedtagelsen af reformen af det økonomiske samarbejde i oktober 2011, er arbejdet på teknisk niveau, som skal færdiggøre scoreboardet, søgt afsluttet, så makroubalanceproceduren kan blive en integreret del af det europæiske semester fra 2012. ECOFIN ventes den 8. november 2011 på grundlag af dette arbejde at vedtage rådskonklusioner om scoreboardet til overvågning af makroøkonomiske ubalancer, herunder om indhold af scoreboardet for så vidt angår indikatorer og tærskelværdier og generelt rammerne for det fremtidige samarbejde om makroubalancer. Rådskonklusionerne bygger på Rådets principbeslutning om scoreboardet fra april 2011 og udmønter og kommunikerer enigheden i dialogforhandlingerne mellem Rådet og Europa-Parlamentet om reform af det økonomiske samarbejde.

Drøftelsen på ECOFIN vil muligvis særligt vedrøre behandlingen og den konkrete udformning af betalingsbalanceindikatoren i scoreboardet. Kompromiset for betalingsbalanceindikatoren, som der lægges op til, indebærer, at store betalingsbalanceunderskud i højere grad skal vurderes uhensigtsmæssige og en udfordring sammenlignet med store overskud.

Indhold

Rådskonklusionerne om scoreboardet ventes på et foreløbigt grundlag bl.a. at understrege, at:

- Rådet bekræfter sin vilje til fuldt og helt at implementere reformen af det økonomiske samarbejde, herunder den nye procedure for forebyggelse og korrektion af makroubalancer og dets håndhævelsesmekanisme (sanktioner). Rådet opfordrer Kommissionen til implementering af reformen straks.
- Scoreboardet i kombination med økonomiske vurderinger vil udgøre grundlaget for Kommissionens varslingsrapport. Rådet understreger vigtigheden af, at den nye procedure for overvågning af makroubalancer tilpasses og integreres i det europæiske semester.
- Rådet endosserer Kommissionens forslag til den indledningsvise udformning af scoreboardet, der indeholder indikatorer til identifikation og overvågning af interne og eksterne makroubalancer, herunder indikatorer for betalingsbalancen, den internationale nettoinvesteringsposition, eksportmarkedsandele, nominelle enhedslønomkostninger, reale effektive valutakurser, udviklingen i ledighed, privat gæld, kreditgivning til den private sektor, udviklingen i reale boligpriser og den offentlige gæld (se bilag 1 for uddybning). Valget af indikatorer skal fokusere på de mest relevante aspekter af makroøkonomiske ubalancer og konkurrenceevneudvikling med et særligt fokus på euroområdetets smidige funktion.
- Rådet anser de statistiske datakilder og de statistiske transformationer og indikatorernes indikative tærskelværdier for overordnet passende og anvendelige til tidlig identifikation af opbygningen af interne og eksterne ubalancer.
- Rådet støtter Kommissionens intention om at vurdere ledighedsindikatoren sammen med andre mere fremadskuende indikatorer og anvende den til en opnå en bedre forståelse af makroøkonomiske ubalancers potentielle alvorlighed i medfør af deres vedholdenhed og indvirkninger på økonomiens tilpasningskapacitet.
- Rådet understreger vigtigheden af supplerende indikatorer, som Kommissionen bør tage i betragtning i sin økonomiske vurdering af scoreboardet, herunder indikatorer vedr. produktivitet, den finansielle sektor, økonomisk konvergens mv.
- Enhver vurdering på grundlag af scoreboardet bør overveje alle relevante faktorer, herunder landespecifikke omstændigheder. Rådet understreger, at et lands overskridelse af en eller flere indikative tærskelværdier ikke nødvendigvis skal føre til yderligere skridt i proceduren. En økonomisk vurdering bør altid finde sted i sammenhæng med offentliggørelsen af scoreboardt, og bør sikre, at al relevant information tages i betragtning og bliver en del af en samlet analyse.
- Rådet opfordrer Kommissionen til regelmæssigt at vurdere scoreboardtets egnethed og rapportere herom til Rådet og opdatere indikatorer og tærskelværdier om nødvendigt. Dette bør ske i tæt samarbejde med Rådet og dets relevante komitéer. Kommissionen anmodes, inden udgangen af 2012, om at fremsætte forslag til indikatorer relateret til den finansielle sektor med henblik på inklusion i scoreboardt for det europæiske semester for 2013.

- Rådet understreger vigtigheden af pålidelige og tilgængelige statistiske data som grundlag for scoreboardet. Rådet opfordrer Eurostat og ECB til i samarbejde at forbedre det underliggende statistiske grundlag for proceduren.
- Rådet understreger scoreboardets vigtige kommunikationsmæssige rolle, idet valget af indikatorer kan give klare påmindelser til beslutningstagere og interessenter om en given makroøkonomisk udvikling potentielt kan være en bekymring, og om hvor der derfor er behov for en skærpet overvågning.

Hjemmelsgrundlag

Kommissionens forslag om en forordning vedr. forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer, KOM(2010) 527, har hjemmel i TEUF artikel 121, stk. 6 og artikel 136 for tiltag, som alene vedrører eurosamarbejdet.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Udmøntningen af scoreboardet til overvågning af makroøkonomiske ubalancer, som der er lagt op til, ligger på linje med den opnåede enighed i trialogforhandlingerne mellem Rådet og Europa-Parlamentet om de principper, som vil skulle gælde for scoreboardet. Europa-Parlamentet forventes på den baggrund at støtte den udformning af scoreboardet, som der er lagt op til.

Gældende dansk ret og forslagenes konsekvenser herfor

Ikke relevant.

Statsfinansielle konsekvenser

Ikke relevant.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

En bredere makroøkonomisk overvågning i medlemslandene ventes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang en sådan overvågning bidrager til at understøtte makroøkonomisk stabilitet, og sikrer en bæredygtig vækst og beskæftigelse i medlemslandene.

Høring

Forslagene har ikke været sendt i ekstern høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der henvises til samlenotat om scoreboardet til overvågning af makroubalancer oversendt den 1. april 2011, som er forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering. Der henvises i øvrigt til samlenotater vedr. et styrket økonomisk samarbejde, som er forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg forud for ECOFIN den 13. juli 2010 og ECOFIN 19. oktober 2010 og senest til forhandlingsoplæg 14. januar og 11. februar 2011. Samlenotat om den endelige aftale om reform af det økonomiske samarbejde blev forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN den 4. oktober.

Grundnotater vedr. Kommissionens forslag til retsakter af 29. september 2010 (KOM(2010)522, KOM(2010)523, KOM(2010)524, KOM(2010)525, KOM(2010)526 og KOM(2010)527) er tilsendt Folketingets Europaudvalg den 23. november 2010.

Holdning

Dansk holdning

Man kan fra dansk side i overensstemmelse med de tidligere forelagte forhandlingsmandater som led i reformen af det økonomiske samarbejde i EU, støtte det foreliggende udkast til rådskonklusioner, som udmønter scoreboardet til overvågning af makroøkonomiske ubalancer og kommunikerer rammerne for samarbejdet om makroubalancer.

Regeringen lægger generelt vægt på, at de indikatorer som skal indgå i scoreboardet, er velegnede til tidlig identifikation af opbygningen af makroubalancer. Regeringen støtter, at store og vedholdende betalingsbalanceunderskud generelt er en større udfordring end tilsvarende betalingsbalanceoverskud.

Andre landes holdninger

EU-landene ventes at kunne støtte det foreliggende udkast til rådskonklusioner.

Bilag 1

De indikatorer som på et foreløbigt grundlag ventes inkluderet i scoreboardet, er indikatorer for betalingsbalancen, den internationale nettoinvesteringsposition, eksportmarkedsandele, nominelle enhedslønomkostninger, reale effektive valutakurser, udviklingen i ledighed, privat gæld, kreditgivning til den private sektor, udviklingen i reale boligpriser og den offentlige gæld. Beregningsmæssige forudsætninger, tærskelværdier og nærmere overvejelser bag disse indikatorer er:

- *Betalingsbalancens løbende poster* som pct. af BNP beregnet bagud som et 3-årigt glidende gennemsnit med tærskelværdier på + 6/- 4 pct. af BNP, dvs. overskud/underskud på betalingsbalancen på 6 hhv. 4 pct. af BNP. Tærskelværdierne afspejler, at store betalingsbalanceunderskud i højere grad vurderes uhensigtsmæssige sammenlignet med store underskud. Betalingsbalancens løbende poster i sammenhæng med kapitalkontoen er en indikator for et lands netto långivning/låntagning overfor udlandet. Et højt betalingsbalanceunderskud indikerer, at økonomien som helhed er låntager, hvilket kan signalere ubalancer og svaghestegn for en økonomi, hvis låntagningen er uholdbar, og afspejler konkurrenceevneproblemer. Modsat vil høje betalingsbalanceoverskud kunne indikere strukturelle udfordringer i form af en underudviklet indenlandsk efterspørgsel.
- *Den internationale nettoinvesteringsposition* som pct. af BNP med tærskelværdi på -35 pct. af BNP. Den internationale investeringsposition er en indikator for et lands relative aktivposition overfor udlandet. En høj negativ nettoaktivposition overfor udlandet kan angive en økonomi, der er tynget af gæld og rentebetaling til udlandet.
- *Eksportmarkedsandele* målt i værdimæssige termer beregnet som den 5-årige procentuelle ændring med en tærskelværdi på -6 pct. Eksportmarkedsandele er en indikator for udviklingen i et lands konkurrenceevne.
- *Enhedslønomkostninger* beregnet som den 3-årige procentuelle ændring med tærskelværdi på +9 pct. for eurolande og +12 pct. for ikke-eurolande. Enhedslønomkostninger er en indikator for et lands omkostningskonkurrenceevne, og angiver den gennemsnitlige arbejdslønomkostning per enhed produceret. Der foreslås differentierede tærskelværdier for eurolande og ikke-eurolande, der afspejler, at eurolandenes indbyrdes valutakurs per definition er fastlåst, og derfor ikke kan absorbere effekter af en divergerende konkurrenceevneudvikling.
- *Reale effektive valutakurser* baseret på et harmoniseret forbrugerprisindeks og ift. 35 andre industrialiserede lande beregnet som den 3-årige procentuelle ændring i variabelen med tærskelværdier på +/- 5 pct. for eurolande og +/- 11 pct. for ikke-eurolande. Den reale effektive valutakurs er en indikator for et lands konkurrenceevne ift. et lands største handelspartnere, idet den måler den relative prisudvikling og svingninger i nominelle valutakurser. Der foreslås mindre tærskelværdier for eurolande ift. ikke-eurolande, hvilket igen afspejler, at eurolandenes nominelle valutakurs per definition er fastlåst.

- *Udviklingen i ledighed* beregnet bagud som et 3-årigt glidende gennemsnit med en tærskelværdi på 10 pct. Denne indikator er tænkt at skulle overvåge høje og vedvarende ledighedsrater. Denne indikator kan muligvis indikere en potentiel fejlallokering af ressourcer og generel mangel på tilpasningskapacitet i økonomien, om end ledigheden snarere er et symptom og reagerer på andre underliggende ubalancer.
- *Den private sektors gæld* i pct. af BNP med en tærskelværdi på 160 pct. af BNP. Indikatoren tænkes inkluderet i scoreboardet, da en uholdbar udvikling heri og for højt et niveau kan have potentielt negative konsekvenser for indenlandsk efterspørgsel og vækst og for den finansielle stabilitet og forstærke den private sektors sårbarhed overfor svingninger i konjunkturerne, herunder via aktivpriser, inflation og renter.
- *Kreditgivning til den private sektor* i pct. af BNP med en tærskelværdi på 15 pct. af BNP. Der har historisk ofte har vist sig at være en sammenhæng mellem væksten i kreditgivningen til den private sektor og forekomsten af finansielle kriser, idet en for høj vækst i kreditgivningen kan medføre øgede sårbarheder i den finansielle og i den private sektor.
- *Udviklingen i reale boligpriser* beregnet som den årlige procentuelle ændring med en tærskelværdi på +6 pct. Rationalet for inklusion af denne indikator er, at udviklingen på boligmarkedet i nogle tilfælde har været en væsentlig forklarende faktor under finansielle kriser. Boligpriser er gennemgående væsentlig formuekomponent for husholdningerne i mange lande, og har historisk ofte været forbundet med betydelig variation over konjunkturcyklen, hvilket gør den til en egnet variabel at inkludere i scoreboardet.
- *Den offentlige gæld* i pct. af BNP med en tærskelværdi på 60 pct. af BNP, som er Traktatens referenceværdi. Den offentlige gæld skal ses som værende et supplement til vurderingen af den private gæld, og skal give et mere klart billede af et lands samlede gældssætning. Samarbejdet i EU om at sikre sunde og holdbare offentlige finanser sker fortsat først og fremmest indenfor rammerne af Stabilitets- og Vækstpagten.

Dagsordenspunkt 7: Opstartsklimafinansiering – afrapportering fra 2011

Resumé

ECOFIN ventes at vedtage rådskonklusioner, der bekræfter EU's bidrag til den internationale klimaopstartsfinansiering i 2011 og understreger, at et spor for opskalering af klimafinansiering fra 2013-2020 bør identificeres.

Baggrund

Med Cancun-aftalerne forpligtede de industrialiserede lande sig til at tilvejebringe op imod 30 mia. USD i perioden 2010-2012 i opstartsfinansiering til klimaindsatser i udviklingslande. EU har i den forbindelse givet tilsagn om et bidrag på 7,2 mia. euro i perioden 2010-2012. Til klimatopmødet i Cancun præsenterede EU sit bidrag til den internationale opstartsfinansiering for 2010. Det er denne øvelse, der nu skal gentages til klimaforhandlingerne i Durban for EU's bidrag i 2011.

Indhold

Rådskonklusionerne ventes at genbekræfte de industrialiserede landes forpligtelse til at tilvejebringe op imod 30. mia. USD i perioden 2010-2011 i opstartsfinansiering til klimaindsatsen i udviklingslande. Der ventes endossering af EU's rapport om opstartsfinansiering for 2011, hvori det dokumenteres, at EU og medlemslandene på trods af den udfordrende økonomiske situation har levet op til forpligtelsen i 2011. Det understreges endvidere, at EU anerkender vigtigheden af, at opstartsfinansiering samt transparent rapportering herom fortsætter i 2012 med henblik på målopfyldelse for hele perioden 2010-2012.

Fsva. klimafinansiering efter 2012 ventes det understreget, at et spor for opskalering af klimafinansiering fra 2013 til 2020 bør identificeres, i lyset af at der iværksettes meningsfulde reduktionsindsatser og øget gennemsigthed om implementeringen af disse. Det ventes således anerkendt, at EU - i samarbejde med andre industrialiserede lande - bør fortsætte indsatsen for klimafinansiering også efter 2012 med henblik på at bidrage med sin rimelige andel af målet om at bidrage til at mobilisere 100 mia. USD fra 2020 som supplement til udviklingslandenes egne reduktionsindsatser.

Det ventes, at rådskonklusionerne hilser rapporten om kilder til langsigtet klimafinansiering fra finansministre i G20 velkommen som grundlag for den videre debat om langsigtet klimafinansiering. Der udtrykkes støtte til rapportens overordnede konklusion om, at midler fremover bør mobiliseres fra både offentlige og private kilder. I forhold til de omfattende finansieringsstrømme, der er nødvendige for at adressere klimaudfordringen, overvejes det, at en betydelig andel vil være private finansieringsstrømme i det lange løb. Offentlige midler bør dels anvendes til formål, der ikke kan finansieres privat dels i samspil med multilaterale udviklingsbanker og karbonmarkedets instrumenter som katalysator for private investeringer. Parter til FN's internationale søfartsorganisation (IMO) og luftfartsorganisation (ICAO) inviteres inden for de respektive organisationer til at drøfte rapportens

konklusioner. Endelig opfordres COP-formandskabet til at udstikke retningslinjer for evt. videre drøftelser af rapportens konklusioner.

Arbejdet i ”Transitional Committee” (TC) vedr. design af en global grøn klimafond (GCF) anerkendes ligeledes.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet udtaler sig ikke om rådskonklusioner.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Rådskonklusionerne har ingen konsekvenser for dansk lov.

Statsfinansielle konsekvenser

Konklusionerne har ikke i sig selv konsekvenser for statsfinanserne, men ydelse af opstartsfinansiering har statsfinansielle konsekvenser, idet der allerede er afsat 1,2 mia. kr. i perioden 2010-2012. Danmark har på nuværende tidspunkt ikke fastlagt niveauet for klimafinansieringen fra 2013-2020.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Udmøntningen af en fremtidig langsigtet klimafinansiering kan være forbundet med samfundsøkonomiske omkostninger, afhængig af hvordan den langsigtede klimafinansiering implementeres.

Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Rådskonklusionerne har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Holdning

Regeringen kan generelt støtte udkastet til rådskonklusioner, idet det er væsentligt, at EU præsenterer en oversigt over opstartsfinansieringen, der dokumenterer, at finansieringen bliver leveret og kommer konkrete tiltag til gode. Regeringen lægger derudover vægt på, at den fremtidige klimafinansiering udgøres af en flerhed af kilder, herunder ikke mindst private kilder.